

Országos Atomenergia Hivatal

RADIOAKTÍV ANYAGOK SZÁLLÍTÁSÁNAK ENGEDÉLYEZÉSE

hatósági fórum

OAH székház, 2016.szeptember 19.

**a szállításra vonatkozó sugárvédelmi programmal szemben
támasztott elvárások,
a sugárvédelmi szempontok egységes kezelése és
kapcsolat az MSSz-szel**

Kapitány Sándor

51/2013. (IX. 6.) NFM sarokpontjai

Országos Atomenergia Hivatal

- **A szállítás fogalma:**
 - **fuvarozás**
 - **szállítás**
 - **saját számlás szállítás**
 - **korlátozott fuvarozás:** „Az (1) bekezdésben foglalt engedéllyel az engedélyes az ugyanazon radioaktív anyag alkalmazására jogosult másik engedélyes részére radioaktív anyag közúti fuvarozását – az arra vonatkozó engedély nélkül – 3,5 tonna legnagyobb megengedett össztömeget meg nem haladó járművel díj ellenében is végezheti”
- **Radioaktív anyag szállításának engedélyezése :**
 - **Közút:** „ szállítási” („sugáregészségügyi” hatóság) és „ fuvarozási” (NKH - Nemzeti Közlekedési Hatóság) engedély
 - **Belvíz:** „fuvarozási/szállítási” engedély (NKH)
 - **Vasút és nemzetközi légi szállítás:** nincs külön engedély
- **Katasztrófavédelem:** veszélyesáru-szállítás ellenőrzése, bírságolása

Országos Atomenergia Hivatal

51/2013. (IX. 6.) NFM sarokpontjai

- 2. § (1)** A radioaktív anyag – belföldön történő – közúti szállítását az Országos Atomenergia Hivatal a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” Mellékletének kihirdetéséről szóló 2015. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: ADR törvény) 2. melléklet 1.7.2. *{Sugárvédelmi Program}*, 5.4.1 *{Okmányok}* és 7.5.11 szakaszában *{Elkülönítés, Aktivitáskorlát, stb.}*, valamint 8.1 *{Járműfelszerelés}* és 8.5 fejezetében *{egyéb különleges előírások}* foglalt, a sugárvédelmi programra, az okmányokra, a járműre, a járműszemélyzetre vonatkozó sugárvédelmi előírások teljesülése esetén szállítási engedélyben engedélyezi.
- (3) A szállítási engedély iránti kérelemhez az 1. mellékletben meghatározott tartalmú adatlapot kell csatolni.

Országos Atomenergia Hivatal

1. melléklet az 51/2013. (IX. 6.) NFM rendelethez

Adatszolgáltatás a radioaktív anyagok szállításának és fuvarozásának engedélykérelméhez

1. A kérelmező neve, címe.
2. A kérelmező engedélyezendő tevékenységért felelős vezetőjének a neve, beosztása.
3. A veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó neve és bizonyítványának száma.
4. **A szállítandó radioaktív anyag fajtái a maximális aktivitásokkal.**
5. **A szállítandó radioaktív anyag szállítási és csomagolási módja.**
6. **A szállítandó radioaktív anyag UN száma helyes szállítási megnevezése.**
7. **A szállítás során alkalmazni kívánt sugármérő típusa.**
8. A kérelemhez a következőket kell mellékelni:
 - 8.1. a jóváhagyásra kötelezett küldeménydarab-minták engedélyokiratát,
 - 8.2. a fuvarokmány mintáját,
 - 8.3. a járművezető sugárvédelmi és az veszélyes-áru szállítási képzettségét igazoló dokumentumok másolatait (ha jogszabály előírja),
 - 8.4. a típusjóváhagyásra kötelezett járművek jóváhagyási igazolását,
 - 8.5. **a veszélyes áru szállítási nemzetközi egyezményeknek megfelelő sugárvédelmi programot,**
 - 8.6. **az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 190/2011. (IX. 19.) Korm. rendelet 7. § (5) szerinti szállítás esetén a 3. mellékletben előírtak teljesítéséről szóló nyilatkozatot.**

Országos Atomenergia Hivatal

Sugárvédelmi Program tartalma

TS-G-1.3: IAEA, Radiation Protection Programmes for the Transport of Radioactive Material, IAEA Safety Standards Series No. TS-G-1.3, IAEA, Vienna (2007)

- 1. A Sugárvédelmi Program tárgya és hatálya** (az alkalmazott küldeménydarabok típusa, szállítási mód, technológiai részfolyamatok megnevezése)
- 2. Hatáskörök és felelőségek**
- 3. Sugárterhelés ellenőrzése** (módszere, gyakorisága, technikai és szervezeti megvalósítása, személyi dozimetria, munkaterület felügyelete, dózisteljesítmény szintek ellenőrzése)
- 4. Alkalmazott dóziskorlátok, dózismegszorítások, az optimálás módja**
- 5. Felületi szennyezettségek kezelése**
- 6. Elkülönítés és egyéb védelmi intézkedések** (elkülönítés, hozzáférés korlátozása, idővédelem, műszaki sugárvédelem (árnyékolás, EVE), hasadó anyagok elhelyezése (járműben és átmeneti tároláskor))
- 7. Rendkívüli események kezelése** (Sérült vagy szivárgó küldeménydarabok, hiányosságok észlelése (ADR 1.7.6.1 szerint), baleset)
- 8. Képzési rendszer**
- 9. A radioaktív anyagok szállítására vonatkozó minőségellenőrzési program** (a csomagolóeszközök időszakos ellenőrzése, karbantartása, a csomagolóeszközök és küldeménydarabok közúti szállítás előtti ellenőrzése, sasadóanyagokra vonatkozó előírások)
- 10. Feljegyzések kezelése**

Országos Atomenergia Hivatal

Rendszerszemléletű megközelítés

- ADR „A” Melléklet 1.7.2.2: *Rendszerszemléletű Megközelítés elve.*
- Az engedélyes tevékenység tervezése során köteles figyelembe venni az Atv. szerint meghatározott, az atomenergia alkalmazása fogalomkörébe eső összes tevékenységét (487/2015 Korm. rendelet) illetve a közúttól eltérő egyéb szállítási módokatból eredő sugárterhelést is.
- 487/2015 Korm. rendelet szempontjából egységes kezelés szükséges:
 - ✓ **10-16. § a dóziskorlátok betartása**
 - ✓ **30.§ A sugárterhelésnek kitett munkavállalók kategóriákba sorolása és személyi monitorozása**
 - ✓ **7. melléklet Sugárvédelmi leírás alábbi pontjai:**
 - 1.1.1. a szervezeti felépítésen belüli felelősségi körök meghatározása
 - 1.1.3. a sugárvédelem során alkalmazott optimalizációs szempontok
 - 1.1.6. a sugárvédelmi minőségbiztosítási program

Országos Atomenergia Hivatal

Rendszerszemléletű megközelítés

✓ **8. melléklet, Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat** alábbi pontjai:

1.1.2. sugárvédelmi megbízott feladatai;

1.1.3. az engedélyes feladatai;

1.1.4. a felelősségi körök felsorolása,

1.1.8. a munkavállalók száma, szakmai és sugárvédelmi képzettségi követelményei,

1.1.9. a munkavállalók jogai és kötelezettségei,

1.1.10. sugárveszélyes munkakörök leírása, sugárvédelmi besorolás

Külön-külön meg kell jeleníteni a szállítással összefüggő tevékenységekből, és a szállítással nem összefüggő tevékenységekből származó várható dózisoskat.

1.1.14. a nyilvántartások vezetési rendje

1.1.20. a jelentésköteles események köre és kivizsgálásuk rendje

Országos Atomenergia Hivatal

Rendszerszemléletű megközelítés

- Javasolt, hogy a 487/2015 Korm. rendelet szerinti Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatba illetve Sugárvédelmi Leírásba csak azok az elemek kerüljenek, amelyeket minden körülmények között figyelembe kell venni. **Ezeket az elemeket a szállítási Sugárvédelmi Programban elegendő a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat megfelelő bekezdésére való hivatkozással megjelölni.** Ilyen elemek például:
 - ✓ az engedélyes szervezeti felépítésén belüli felelősségi körök és feladatok meghatározása
 - ✓ a munkavállalók sugárvédelmi besorolása;
 - ✓ a sugárterhelésnek kitett munkavállalók személyi monitorozásának módja
 - ✓ a közös munkaterület (pl. raktár, rakodóterület) felügyeletének módja
- Sugárvédelmi program: az „ADR specifikus” elemek

Országos Atomenergia Hivatal

További fejlesztések a hatósági eljárásban

- Engedélyek rendszerszemléletű kezelése
 - ❖ A szállításra vonatkozó engedélyek legfeljebb a kiadásuktól számított 3 évig hatályosak.
 - ❖ A 487/2015 Korm. rendelet szerinti engedély 5 évig hatályos
 - ❖ Az egységesítés lehetőségét megfontoljuk, a javaslat kialakításán még dolgozunk.
- Útmutató hamarosan elérhető lesz.

Országos Atomenergia Hivatal

Köszönöm a figyelmet!